

‘Productschap tuinbouw vo

Dit najaar breekt het Uur U aan voor het Productschap Tuinbouw (PT). Dan zal aan een representatief aantal tuinbouwondernemers gevraagd worden of ze het PT willen behouden. Bij minder dan zestig procent voorstемmers kan het PT maar zo verdwenen zijn. Daar moet elke heffingbetaler, ook in de bloembollensector, zich goed van bewust zijn, hield Anneke van de Kamp, plaatsvervangend secretaris van het PT een gehoor van bloembollentelers in Creil voor.

Tekst en foto's: Gerrit Wildenbeest

Het Productschap Tuinbouw en haar voorgangers bestaat al ruim een halve eeuw. En al even lang dragen ondernemers heffingen af. Raar eigenlijk dat veel vakgenoten nog steeds niet goed weten hoe het PT in elkaar steekt, wat er precies met de heffinginkomsten gebeurt en hoe daar invloed op uit te oefenen is. Ook Anneke van de Kamp constateerde dit vorige maand met zoveel woorden op een bijeenkomst voor bloembollenondernemers in Creil. “De basis voor een goed oordeel over het PT is in elk geval dat je snapt hoe het werkt”, aldus Van de Kamp. Dat is des te belangrijker, nu in najaar 2011 ondernemers zal worden gevraagd of het PT moet blijven bestaan. Bij een score lager dan zestig procent, hangt het PT aan een zijden draadje, ook gezien de algemene politieke wind.

PLATFORM

Het PT vervult een afgebakende rol in de tuinbouw- en groensector. Waar brancheorganisaties als de KAVB de belangen behartigen van

Anneke van de Kamp: ‘Belangrijk voor een goed oordeel is te weten hoe het PT werkt’

ondernemers en werkgevers, is het PT (waarvan de KAVB een van de 23 dragende organisaties is) actief op het terrein van de kennisontwikkeling en promotie. Daarnaast biedt het de sector een platform voor overleg, evenals een instrumentarium om regelgeving op maat en met wettelijke kracht vast te stellen. Een voorbeeld daarvan is de regelgeving omtrent knolcyperus en het tulpenstengelaaltje. Voor de toekomst gaat het PT in opdracht van de dragende organisaties het vakheffingsgeld vooral investeren in een aantal thema's, vastgelegd in de toekomstagenda, waaronder het volgen van de markt (marktmonitoring), standaardisatie informatielogistiek, gezondheid en welbevinden, plantgezondheid en fyto-sanitaire zaken,

Energie, water, bodem bemesting, werken in de tuinbouw, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en promotie.

Tenminste, als het draagvlakonderzoek uitwijst dat het PT mag doorgaan. Dus als de ondernemers dat willen, want die staan via hun vertegenwoordiging in de Sectorcommissies aan het roer. De aansturing van het PT wordt gevormd door zes Sectorcommissies, waaronder de Sectorcommissie voor bollen, knollen en wortelstokken van bloemgewassen. Deze Sectorcommissie besluit over de honorering van projecten en adviseert over de hoogte en de wijze van heffingen. “Zegt de Sectorcommissie, de heffingen moeten naar beneden, dan gebeurt

oert uit wat u wilt'

dat", aldus Van de Kamp. De vergaderingen van de Sectorcommissie zijn openbaar, iedereen mag er bij zijn. Alle stukken en besluiten staan op de website.

BESTEDINGEN

Voor 2011 is de totale heffingsopbrengst begroot op 9,1 miljoen euro, waaraan telers 5,4 miljoen euro bijdragen en de handelaren 3,7 miljoen. Omdat er fors wordt ingeteerd op de reserves, kan er toch voor 11,8 miljoen euro in projecten en activiteiten geïnvesteerd worden. Zo'n 48 procent daarvan wordt besteed aan promotie via het IBC. Met een bestedingsaandeel van 34 procent wordt er - belangrijk voor de teelt - ook aardig wat collectief geld besteed aan technisch onderzoek. Merendeels gaat dit via projecten. Volgens Van de Kamp is dat helemaal geen langdurige en ondoorzichtige procedure als sommigen denken. Een teler, telersgroep of productgroep kan een interessant idee bij bijvoorbeeld Proeftuin Zwaagdijk of PPO neerleggen. Die schrijft daar een projectvoorstel bij dat via de onderzoekscoördinator belandt bij het Bestuur Stichting Bloembollenonderzoek. Hier wordt het voorstel beoordeeld, ook in relatie tot andere (bol)gewassen. Vervolgens komt er een advies aan de Sectorcommissie, die uiteindelijk besluit over toekenning of afwijzing. Van idee tot uitvoering hoeft niet langer dan drie maanden te duren. Beseft moet worden dat het al of niet doorgaan van een project een collectief besluit van het vak is. Het kan natuurlijk best zijn dat een individuele teler niets ziet in een bepaald onderzoek. Het is jammer dat dit soms vermengd wordt met een algeheel oordeel over het Productschap, terwijl dit in feite weinig met elkaar te maken heeft. Commentaar op de besteding van de gelden of onderzoeksprojecten hoort bij de Sectorcommissie. Van de Kamp: "Vindt u een project onzinnig, meldt het bij de Sectorcommissie".

REPARATIE

Het heffingspercentage is de laatste jaren fors naar beneden bijgesteld en bedraagt voor 2011 1 procent voor de teler/verkoper en 1 procent voor de handelaar/verkoper (totaal 2 procent). De heffingsgrondslag is gebaseerd op omzet transactie verkoop/koop. Het College van Beroep heeft de verordening 2004 waarop de verordeningen van de latere jaren gebaseerd zijn, om een viertal tekortkomingen onverbindend verklaard. Aan ondernemers die op grond hiervan bezwaar hebben gemaakt, wordt heffing gerestitueerd. In een wijzigingsverordening zijn de belangrijkste kritiekpunten - onder andere het niet belasten van de zelftelende broeier op basis van omzet en de ondoorzichtige restitutie afbroei - gerepareerd. Op basis daarvan ver-

Paul Huisman: 'Elke wijziging in de heffingsystematiek levert voor- en nadelen op'

wacht Paul Huisman, binnen het PT belast met de inning van de heffingen, dat de huidige verordening de toets van de kritiek doorstaan kan.

Mede gezien de complexiteit van de huidige heffingsgrondslag, wordt er gewerkt aan een nieuwe, eenvoudiger systematiek, gebaseerd op areaalheffing, ook voor de zelftelende broeier. De heffing over aangekochte bollen voor de broei vervalt. De opgelegde heffing is verdeeld in een basisdeel en een (productspecifiek) extra deel. "Uitgangspunt is een gelijkblijvende heffingsopbrengst, maar elke wijziging levert bedrijven met voordeel en met nadeel op", aldus Huisman. Het voorstel staat op de agenda van de Algemene Ledenvergadering van de KAVB (17 februari).

CONTINUÏTEIT

Van de Kamp ging ook in op een belangrijk kritiekpunt van onder meer de NVAf: de veronderstelde enorme reserves. Reserves zijn sowieso nodig: voor de continuïteit, onvoorziene activiteiten en toekomstige verplichtingen. De SER-norm is dat de reserves maximaal 100 procent van de heffingsopbrengsten - voor 2010 voor de totale tuinbouw 75 miljoen euro opgebracht door circa 30.000 ondernemers

- mogen zijn. "De komende jaren komen we onder dit percentage, het streven is om in 2013 op 50 procent van de uitgaven te zitten".

In de navolgende discussie betoogden verschillende deelnemers dat de kwekerijbedrijven vaak te klein zijn om individueel grote projecten te financieren. Bij de handel ligt dat wellicht iets anders. Door hun grotere schaal en de daarmee samenhangende heffingafdracht hebben handelsbedrijven meer mogelijkheden om individueel een vuist te maken. Organisatorisch blijft het een probleem dat, als het PT zou verdwijnen met de daaraan gekoppelde verplichte heffingafdracht, je elke keer 'met de pet' moet rondgaan om vakbrede onderzoek- of promotieprojecten te financieren: Ook onderzoeksinstellingen als PPO en Proeftuin Zwaagdijk hebben baat bij de continuïteit die de collectieve financiering hen biedt.

Het PT is in elk geval geen organisatie die zichzelf in stand wil houden, maakte Van de Kamp verschillende malen duidelijk. Ze kan zich ook voorstellen dat het al danig afgeslankte PT nog verder inkrimpt. "De tijdgeest zal bepalen hoe lang dit systeem efficiënt is". Het oordeel is aan de ondernemers.